

DÜNYADA ZOMBİ ŞİRKET SAYISINDA YÜKSELİŞ TRENDİ

Hüseyin Kaya

SMMM, Denizli Proje Danışmanlık, Türkiye, e-mail: hkaya@denizliproje.com.tr

Dünyada zombi şirket sayısında yükseliş trendi ;

'Zombi şirket' terimi son birkaç yıldır basında oldukça sık yer alıyor. Zombi şirket tanımı kullanılan işletmeler, yüksek miktarda borç alan ve bu borçları ödeyebilmek için tekrardan borçlanan şirketler olarak tanımlayabiliriz.

Zombi şirket genellikle 'ne ölü ne de diri olan şirket' şeklinde tarif edilmektedir. ABD'de 150.000, Çin'de ise 12.000 civarı zombi şirket olduğu söyleniyor. İngilizler ise zombilerin ülke ekonomisini zayıflattığını ve bunlardan kurtulmanın çaresinin yüksek faiz olduğunu iddia ediyor. Batılı ekonomistler gereğinden fazla şirket olduğu, fazlalıkların (zombilerin) ortadan kalkması sonucunda pazardaki boşluğu verimli şirketlerin dolduracağını ve bu durumda önemli bir istihdam azalması olmayacağını söylüyor. Ayrıca zor durumdaki işletmelerin, alacaklılarıyla mahkemelerde anlaştıktan sonra, borçlarını zamana yayarak ödemelerine imkan tanıyan konkordato sisteminin, kurtarılması mümkün olmayan 'zombi' firmalarca suiistimal edildiği belirtiliyor.

Pandemiden sonra kredi faizlerinin ülkemizde ve dünyada yükselmesiyle sadece kağıt üzerinde yaşayan, finansal açıdan "yaşayan ölü" olarak addedilen şirket sayısı hızla artıyor.

Uluslararası Para Fonu (IMF)'nin 2023 yılı haziran ayında yayınladığı "Yürüyen Ölülerin Yükselişi:Dünyadaki Zombi Şirketler" raporuna göre, dünyada en fazla zombi şirket %13 ile ülkemizde bulunmaktadır. Aynı rapora göre, halka açık şirketlerin %8'i zombi olarak tanımlanıyor.

Bu oran bazı sektörlerde ülkemizde %30'a kadar çıkmakta ve tekstil, hazır giyim, inşaat, mobilya, gayrimenkul, turizm ve lojistik sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Citation/Atf: KAYA, H. (2024). DÜNYADA ZOMBİ ŞİRKET SAYISINDA YÜKSELİŞ TRENDİ. İZMİR SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER DAYANIŞMA DERGİSİ. 7(2): 337-338

Corresponding Author/ Sorumlu Yazar:
Hüseyin Kaya
E-mail: hkaya@denizliproje.com.tr

Bu çalışma, Creative Commons Atif 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

En fazla zombi şirkete sahip ülkeler;

Türkiye %13

Endonezya %12

Romanya %8

Rusya %7

Norveç %6.5

İsrail %6

Litvanya %5.5

Malezya %5.3

Brezilya %5.2

İtalya %5.1 olmak üzere.

Bu 10 ülkenin enflasyon oranına baktığımızda ise;

Türkiye %51,97 (Ağustos 2024)

Endonezya %2,12

Romanya %5,1

Rusya %7.5

Norveç %2.6

İsrail %3.6

Litvanya %0.70

Malezya %2.70

Brezilya % 3.9

İtalya %2 olmak üzere.

Yaşayan ölü olarak adlandırılan şirketlerin en büyük sıkıntıları ödemelerini aksatmaları ve nakit akışlarının sağlıklı olmamasıdır. Buna bağlı olarak diğer şirketlerin de pozisyonlarını zora sokmakta, rekabet güçlerini zayıflatmakta ve ülkenin risk skorunu olumsuz etkilemektedirler.

Kanaatimizce enflasyon muhasebesinin uygulanması sonucu bu şirketlerin öz kaynakları da olumsuz etkilenecektir.

Allians Trade'nin 2023 yılı küresel iflas araştırmasına göre dünyada dört ülkeden üçünde ticari iflaslar artmış durumdadır. Araştırmaya göre dünyada ticari iflaslarda artış oranı 2022 ve 2023 yılları baz alındığında %23'ten %29'a yükseldi .

Bank For International Settlements (BIS)'in 2020 yılında yayımladığı çalışmada zombi şirketlerin hayat döngüsünü analiz etmek için,14 gelişmiş OECD ülkesinde halka açık 32 bin şirket incelenmiş. BIS İncelediği şirketleri "yaşayan ölü" olarak tanımlamak için iki kriter ortaya koymuştur.

Bunlar;

1-Şirketlerin borçlarının faizini ödeme kabiliyeti (ICR)

ICR Oranı şirketin FVÖK 'ün faiz giderlerine bölünmesiyle bulunur.

2-Tobin'in q ölçütü

Şirketin piyasa değerinin ikame değerine bölünmesiyle bulunabilir.

Görüldüğü üzere şirketlerin mali ve finansal analizlerinin ne kadar önemli olduğu ve piyasa değeri ile ikame değerinin ortaya konulması oldukça önem arz etmektedir.

Temennimiz 2025 yılında yaşayan ölü şirket sayısının dünyada makul seviyelere inmesi yönünde olacaktır.